

A NAGYKAPOSI MAGYAR KÖZÖSSÉGI HÁZ KIADVÁNYA, 6. évfolyam, 1. szám, 2018. április 18.

2018 a külhoni magyar családok éve

A magyar nemzet számára a Magyarországon, a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyar családok jelentik a legfontosabb értéket. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága 2018-at a külhoni magyar családok évének nyilvánította. A család olyan szó, melynek jelentésében benne van a biztonság, a sziklaszilárd alap, ahonnan kirepülhetünk, de mégis emlékszünk rá és belekapaszkodhatunk felnőtt korunkban, mert amit ott hallottunk örökre megmarad a fülünkben és a szívünkben. A családi emlékek szoborként egy életre belénk vésődnek. A család az a hely, ahol elkezdődik az életünk, és szeretnénk, ha majd ott is érne véget.

A nagykaposi Magyar Ház az idén a családok évében a Rákóczi Szövetség Gólyahír Programja keretében egy olyan baba-mama klubot nyitott, melynek eddigi rendezvényeit tizenöt pici babával rendelkező fiatal család látogatja. Várjuk a további érdeklődőket, hisz a nemzet legnagyobb értéke a család, a családnak viszont a gyermek, s akkor jó a világ, ha jó benne gyermeknek lenni. Ahogyan azt Diane Loomans író fogalmazza a „Hallgass a gyermekedre” című művében:

“Ha előlről kezdhethetném a gyermeknevelést,
fenyegetés helyett festegetésre
használnám a kezemet.
Példálózás helyett példát mutatnék.
Nem siettetném a gyereket,
hanem hozzá sietnék.
Nem a nagyokost játszánám,
hanem okosan játszánék.
Komolykodás helyett
komolyan venném a vidámságot.
Kirándulnék, sárkányt eregetnék,
Réten kószálnék, bámulnám a csillagokat.
A civakodás helyett a babusgatásra
összpontosítanék.
Nem erőszakoskodnék a gyerekekkel, hanem a
lelkét erősíteném.
Előbb az önbizalmát építeném,
azután a házamat.
Kevesebbet beszélnek a hatalom szeretetéről
és többet a szeretet hatalmáról.”

Vándorbölcső átadásával egybekötött évváró Nagykaposon

Rendhagyóan meghitt ünneppel vette kezdetét a Csemadok Nagykaposi Alapszervezetének évváró taggyűlése.

A magyar köztársasági elnök felesége, Herczegh Anita által tavaly a Vályi házaspárnak átadott Ung-vidéki vándorbölcső továbbvándorolt, ezúttal Bacskai Zsolt és neje, Erika vehette át újszülött kislányuk, Viktória számára a vándorbölcst. A bölcst Gabri Rudolf, a Csemadok Területi Választmányának elnöke és Petrikán Péter, Nagykapos polgármestere adta át a házaspárnak.

A Vándorbölcső mozgalom egy magyar kezdeményezésű, nemzetközi hagyományörző szociális mozgalom, mely fabölcsök adományozásával kisközösségeket ösztönöz arra, hogy a gyermekeket vállaló családoknak kiemelt figyelmet szenteljenek. A Felvidékre 2015-ben érkezett el a kezdeményezés.

Az évvárón kultúrműsort adott a

Csemadok Erdélyi János Vegyeskara. Gabri Rudolf elnök beszámolójában értékelte a tavalyi évet, s az elért eredmények ismertetésén túl sajnálatát fejezte ki, hogy nem sikerült újraindítaniuk a színjátszó kört. Mint fogalmazott: „sajnos még a legjobb csapat sem tud megnyerni minden meccset”. Sikerként könyvelte el viszont, hogy az Arany János-émlékév több jelentős eseménye zajlott Nagykaposon, s mivel 2018-ban a város nagy szülötte, Erdélyi János előtt tiszteleg halálának 150. évfordulója alkalmából, ezúttal is kiemelkedő rendezvényekkel emlékeznek majd.

Ennek kapcsán említést érdemel, hogy januárban Budapesten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban könyvbemutatót rendeztek. A bemutatott kötet Erdélyi néprajzi gyűjteményeinek válogatását tartalmazza, szerkesztője pedig a nagykaposi Demjéné Kovács Erna.

GR

Gólyahír klub és RINGATÓ a nagykaposi Magyar Házban - Foglalkozások kisgyermek és szüleik számára

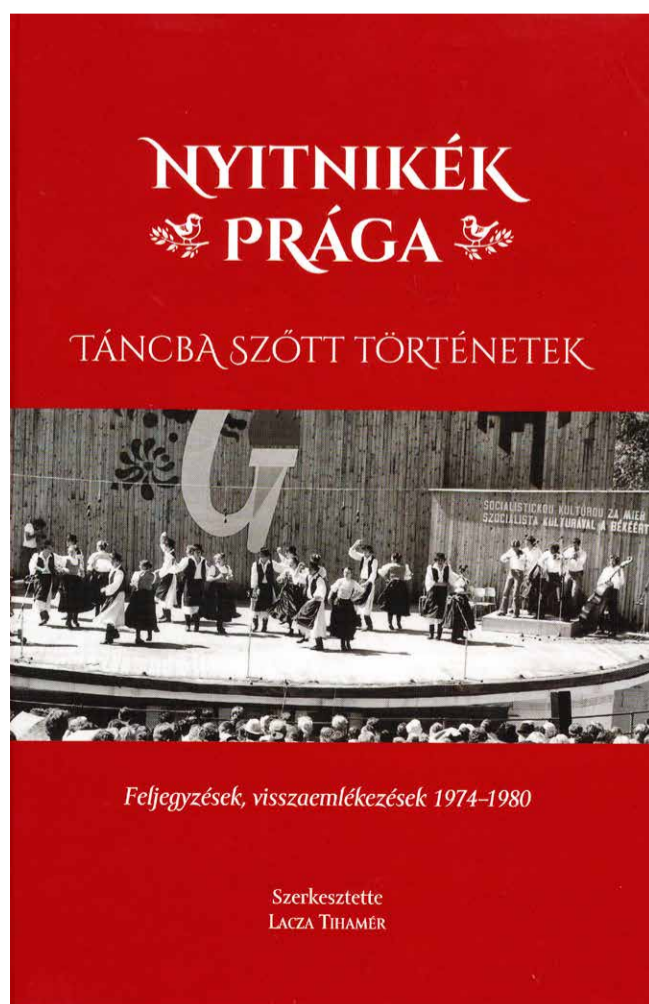
Februárban megvalósult a Rákóczi Hálózat első baba-mama foglalkozása, mely egyben az első Gólyahír-klub találkozó is volt. A Gólyahír-klub foglalkozásai a Herczegh Károly Alapítvány támogatásával valósulnak meg, szakmai tartalmát és megvalósítását a Cseperedő program biztosítja.

A nagykaposi Magyar Községi Házban már két Ringató foglalkozásra is sor került az elmúlt időszakban a buzitai Ádám Csilla vezetésével kisgyermek és szüleik számára. A Ringató kodályi elvekre épülő játékos foglalkozás, ahol énekszóval és mondókákkal tarkított egyszerű mozgással kísért ölbéli játékokat játszik a baba és az anyukája együtt. A foglalkozásokra a babákat már néhány hónapos kortól egészen 3-4 éves korig lehetett hozni. A februárban és márciusban megvalósuló foglalkozások nagyon népszerűek voltak az anyukák körében, a picikkel lovagoltató, sétáltató, hintáztató, kéz-kar-láb játékokat játszottunk, mondókáztunk és énekelünk a foglalkozást vezető citerajátékára. Márciusban átvehettük a Rákóczi Szövetség Gólyahír Programja keretében kiadott Első könyvem c. kiadványt, melynek célja, hogy minden magyarul beszélő családban született gyermeket és családját köszöntse a Rákóczi Szövetség Kárpát-medencei magyar közössége nevében.

Gabri Rudolf, az intézmény vezetője elmondta, hogy Berky Angelikával, a Cseperedő program koordinátorával történt megegyezés alapján a Magyar Községi Házban júniusig havi rendszerességgel valósul majd meg a Ringató baba-mama foglalkozás Ádám Csilla vezetésével, illetve április 26-án egy csecsemőszínház bemutató is. Továbbá tervezik a Cseperedő egyéb aktivitásainak az elhozatalát régiónkba, így pl. a Szülők iskoláját, melynek keretében az édesanyák szakemberekkel beszélgethetnek a nevelést érintő kérdésekről, véleményt, tapasztalatot cserélhetnek. A végső cél pedig egy saját Ringató foglalkozásvezető képzése, aki szeptembertől a módszert az Ung-vidéki és bodrogi régiókban alkalmazná.

A megvalósult Ringatókon résztvevő szülőként bátran ajánlom minden kisgyermekes család figyelmébe a foglalkozásokat, a picik nagyon élvezik a vidám, jó hangulatú zenés „ringatózást” és közös játszást.

Vályi Edit

Könyv- és filmbemutató

A Nyitnikék néptáncgyűttes történetét feldolgozó kötet és film került bemutatásra a Magyar Községi Házban 2018. február 10-én. A rendezvény szervezője - a népi együttes alapítója és a kötet ötletgazdája - Kozsár Miklós volt. A könyv Nyitnikék Prága címmel jelent meg Lacza Tihamér szerkesztésében 2017-ben, mely az amatőr felvidéki magyar néptáncgyűttesek egyik legkülönlegesebb tagjának aranykorát mutatja be felfigyések és visszaemlékezések tükrében. A táncba szőtt történetek az 1974-1980-as időszakot ölelik fel 59 volt táncos és zenész tollából. A Nyitnikék néptáncgyűttes a prágai magyar egyetemisták Ady Endre Diákkörének tagjaiból alakult 1975-ben Prágában. „Kultúránk ápolása, megismerése és fejlesztése volt a célunk, mert tudatosítottuk, hogy aki csak megmaradni akar, biztosan elpusztul: gyarapodni kell, mert ebben rejlik a jövő..... képesek voltunk közösségé szerveződni és azt megtartani a mai napig. Tudatosan vállaltuk kultúránkat, magyarságunkat és ezzel kivív-

tuk más népek megbecsülését. Ez az alapja annak, hogy tartást adjunk az embereknek.”- olvasható a kötet előszavában.

Kozsár Miklós tanulmányai befejeztével 1979-ben városunkban megalapította a Komócsa néptáncgyűttest. A rendezvény második felében az egykori és mai vezetők bemutatták a néptáncgyűttes múltját és jelenét. Kezdetben helyi és környékbeli rendezvényeken léptek fel, később eljutottak az ország távolabbi szegleteibe és külföldre is. Vezetését 1986-ban Bukó Gyula vette át, majd 1991-től 2004-ig Barkó Attila vállalta a feladatot. Ezt követően 2015-ben éledt újjá az együttes. Ehhez nagyban hozzájárultak Veres Annamária majd Horti Réka, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasai, akik szakmai segítséget nyújtottak az együttesnek. A próbák helyszíne a Magyar Községi Ház lett, majd Nagykapos városa rendelkezésükre bocsátotta a veskői kultúrházat, amit az együttes felújított. Jelenlegi vezetőjük Csanak Szabolcs. Az est baráti hangulatú beszélgetéssel és nótázással zárult.

Gabri Kornélia

A Petőfi Irodalmi Múzeumban mutatták be Erdélyi János válogatott népköltési gyűjteményét

A nagykaposi születésű Erdélyi János egyik legjelentősebb alakja a magyar tudományos és kulturális életnek. Ezt azzal vívta ki, hogy a romantika korában felismerte, mi az, ami akkoriban a magyar szellemi életből hiányzott. Így válhatott az irodalmi népiesség máig érvényes teoretikusává, a jelentős folklór-szövegkorpusz tudományos alapozottságú és rendszerező gyűjtőjévé, a hazai esztétikai, filozófiai stúdiumok hiányosságára felhívó és egyben azokat pótolni kezdő tudóssá, a nyugati egyetemeken látott pedagógiai, szociológiai tapasztalatokat összegző modern iskolaszervezővé, szak- és rendszerszerű, határozott elvekre, teóriákra építő irodalomtudóssá, lapszerkesztővé és kritikussá. Végül, de nem utolsósorban értékes szépirodalmi művek alkotójává – e szavakkal méltatta T. Erdélyi Ilona irodalomtörténész, a költő unokája nagyapját a Petőfi Irodalmi Múzeumban tartott könyvbemutatón. Ezen jelentőségét nagyra értékelve határozott úgy a Nemzetstratégiai Kutatóintézet és a Nagykapos és Vidéke Társulás, hogy a költő halálának 150. évfordulója alkalmából kiad egy válogatáskötetet Erdélyi népköltési

gyűjteményeiből a Méry Ratio Kiadó gondozásában. A kötetet, mely a „... a népek ajkáról eltanulva...” címet viseli, Demjén Kovács Erna szerkesztette.

„A Nemzetstratégiai Kutatóintézet 2016-ban örömmel vállalta a Nagykapos és Vidéke Társulás kezdeményezett Erdélyi János Emlékév meghirdetését, amelynek keretében

mesemondó- és népdalversenyt szerveztünk, emlékkonferenciát és kórustalálkozót tartottunk, és elkészítettük azt a dokumentumportált, ahol az Erdélyi János Múzeum anyaga elérhető digitális formában, hiszen nagyon fontosnak tartjuk, hogy jelen nemzedék megismerje Erdélyi János munkásságát, de főképp az általa felmutatott népköltészet – népdalok,

népmesék, mondák, közmondások – értékeit” – nyilatkozta a Felvidék ma-nak a kötet kapcsán Szász Jenő, az NSKI elnöke.

A bemutatón T. Erdélyi Ilona mellett Tátrai Zsuzsanna néprajztudós beszélgetett Kaszap-Asztalos Emese irodalmi muzeológussal. Az értékes gondolatokat népzenei betétekkel tették még pezsgőbbé, melyben Sebestyén Márta és Csörsz-Rumen István működött közre.

A kötet megjelenítésének kezdeményezői és bemutatói egyetértenek abban, hogy a ma emberének szüksége van megjelent Magyar Népköltési Gyűjtemény felidézésére és Erdélyi János szellemi örökségére, hiszen ahogy Erdélyi Zsuzsanna fogalmazott egy előadásában, „fontos, hogy időtálló igazságai ismételten fölhangozzanak és hassanak. Legalább úgy, mint a nemzeti megújulás korában, hiszen a megújulás szükségessége bennünk is egyre követelődően jelentkezik... (...) Ezért van fokozott érvénye Erdélyi János szavának és példamutató törekvésének, amellyel a nép szellemi örökségét a közös nemzeti célok szolgálatába állította és ezzel a jövő számára is átmentette.”

Az 1848-as forradalom 170. évfordulója a Felvidéken

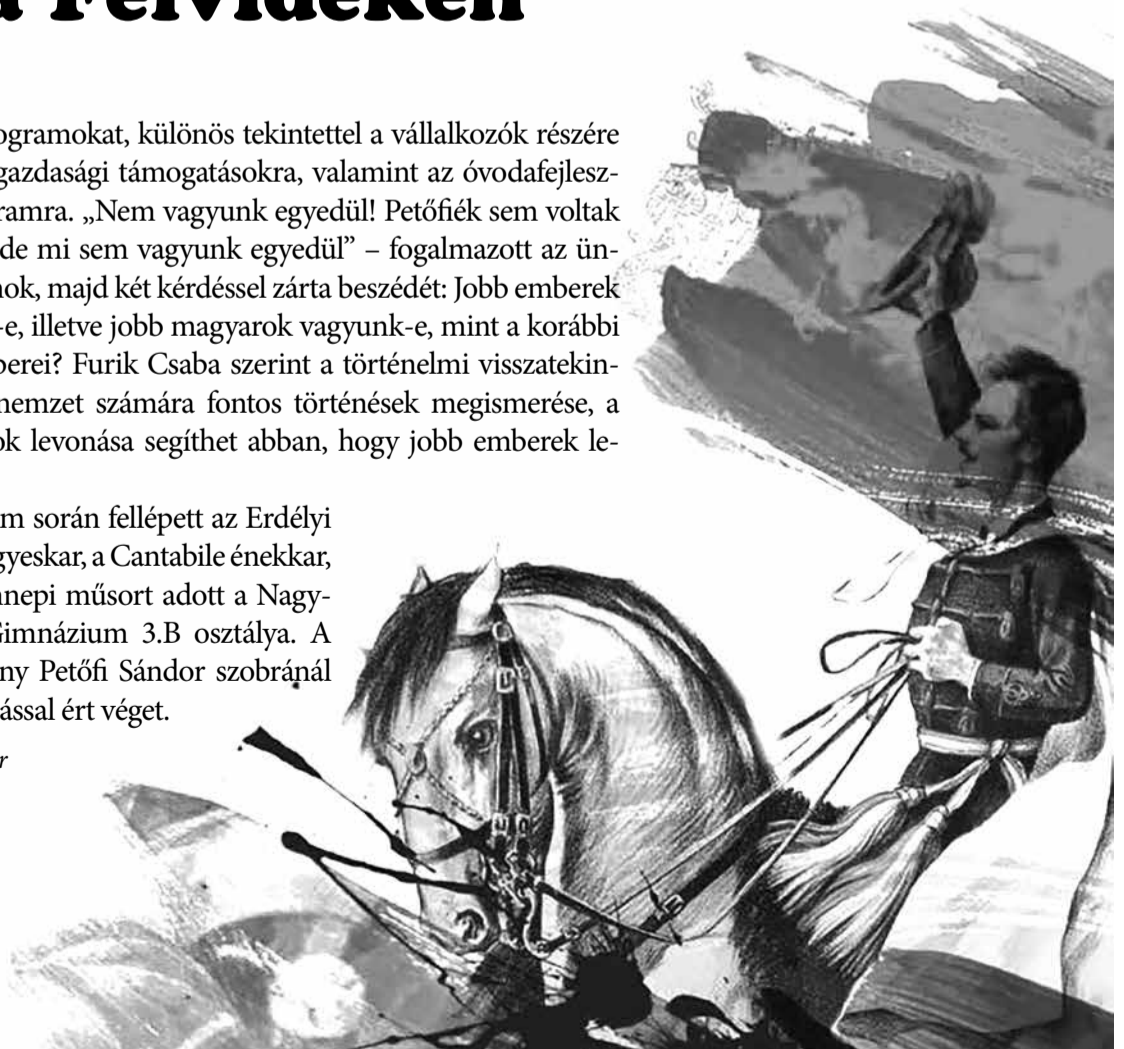
A Csemadok Nagykaposi Alapszervezete hagyományosan a helyi városi művelődési központban tartotta ünnepi rendezvényét. A közönséget Varga Tibor, a Csemadok Országos Elnökségének tagja üdvözölte, aki a program ismertetése mellett felhívta a figyelmet a FÜEN kisebbségvédelmi kezdeményezésének jelentőségére is, jelezve, hogy a petíciót a helyszínen is alá lehet írni. Ünnepi beszédet Furik Csaba, Kassa megye önkormányzatának képviselője, az MKP Töke-terebesi járásának elnöke mondott. Furik történelmi utazásra hívta az egybegyűlteket, „tükröt tartva” elemezve a történelmi sorsfordulókat. Az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc körülményeinek és legjelentősebb szereplőinek ismertetése során párhuzamot vont korunkkal. Ezt követően figyelmeztetett a történelmi törvényszerűségekre.

„Ha ezekben nem hiszünk, akkor elveszünk. Most minden mozgásban van, és most észnél kell lenni” – hívta fel a figyelmet, majd rámutatott a magyarországi nemzetpolitikai eredményekre, arra, hogy mekkora figyelmet fordítanak a külhoni magyarok irányába, kiemelve a támo-

gatási programokat, különös tekintettel a vállalkozók részére nyújtott gazdasági támogatásokra, valamint az óvodafejlesztési programra. „Nem vagyunk egyedül! Petőfiék sem voltak egyedül, de mi sem vagyunk egyedül” – fogalmazott az ünnepi szónok, majd két kérdéssel zárta beszédét: Jobb emberek vagyunk-e, illetve jobb magyarok vagyunk-e, mint a korábbi idők emberei? Furik Csaba szerint a történelmi visszatekintések, a nemzet számára fontos történések megismerése, a tanulságok levonása segíthet abban, hogy jobb emberek lehessünk.

A program során fellépett az Erdélyi János Vegyeskar, a Cantabile énekkar, illetve ünnepi műsort adott a Nagykaposi Gimnázium 3.B osztálya. A rendezvény Petőfi Sándor szobránál koszorúzással ért véget.

Varga Tibor

Március 15-i megemlékezés

A Gólyahír baba-mama klub találkozója

A Tompa Mihály járási szavalóverseny

Március 15-i megemlékezés

MAGYAR KULTÚRA NAPJA

Kodály-kiállítással és kórusénekléssel emlékeztek meg a magyar kultúra napjáról az Ung-vidéken

A magyar kultúra napját a Magyarország Kassai Főkonzulátusa által a nagykaposi Magyar Közösségi Házban lévő Kodály-kiállítás megtekintésével és az Erdélyi János Vegyeskar kóruséneklésével ünnepelte 2018. január 22-én az Ung-vidéki és nagykaposi magyar közösség.

A kiállítás Kodály Zoltán életét és munkásságát mutatta be, mely január végéig volt megtekinthető a nagykaposi Magyar Közösségi Házban. A műsorban szereplő Erdélyi János Vegyeskar pedig repertoárjából elsősorban nép-nemzeti műveket adott elő.

Gabri Rudolf, a Nagykapos és Vidéke Társulás

elnöke ünnepi beszédében kitért arra, hogy bár küldöttségük részt vett a Galántán tartott felvidéki központi ünnepségen is, nagyon fontos, hogy helyben, otthon ugyancsak megemlékezzenek az egyes közösségek a magyar kultúra napjáról.

Kiemelte továbbá, hogy Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumban a magyar kultúra napja alkalmából éppen a Nagykaposon született Erdélyi János népköltési gyűjteményének Demjén Erna szerkesztésében megjelent könyvét mutatják be, melynek kiadását a Nemzetstratégiai Intézetrel közösen szervezte meg a Nagykapos és Vidéke Társulás.

Vályi Edit

TOMPA MIHÁLY SZAVALÓVERSENY UNG-VIDÉKEN

2018. március 7-én zajlott a nagykaposi Magyar Közösségi Házban a XXVII. Tompa Mihály Országos Verseny Ung-vidéki járási fordulója. A versenyen 40 alap- és középiskolás tanuló mérette meg magát 4 kategóriában versenyezve vers, illetve próza műfajban.

A Rozsnyón zajló országos elődöntőre továbbjutott versenyzők:

I. kategória vers: Rezeš Sylvia, Ignác Tamás

I. kategória próza: Kaszonyi Kristóf,
Boczán Anna Fruzsina

II. kategória vers: Kondor Evelyn, Moravčík Zsófia

II. kategória próza: Krausz Viktor Máté,
Kovács Lilla

III. kategória vers: Urbán Csongor, Tomori Viktória

III. kategória próza: Varga Antónia, Kondor Eszter

IV. kategória vers: Üveges Eszter

IV. kategória próza: Isza Flóra

A verseny döntőjére Rimaszombatban 2016. április 26-28-án kerül sor, régiókat Rezeš Sylvia, Ignác Tamás és Urbán Csongor képviseli. Az országos elődöntőről továbbjutott versenyzőknek sikeres versenyzést kívánunk a döntőben is!

A leleszi premontrei apátság története

a 2014. júniusi számban megkezdett könyv folytatása

Komorivitz nem értelmezte a pecsétet. A kettős kereszt a Szent Kereszthez címzett prépostságot jelképezi. A csillagba egy kör van berajzolva, ami az értelmezések szerint a nap jelképe. Főként a VIII. század óta mindkét égitestet ábrázolják a kereszt két oldalán. Ez talán az a magyarázható, hogy az egyházatyák az Ó- és Újszövetség, ill. a Synagoga és az Ecclesia jelképének tartották, de Krisztus dicsőségét is kifejezi.¹ A lombág vagy palmaág az ősidőktől fogva az élet és győzelem jelképei, jelenti Krisztus és a vértanúk örökre szóló győzelmét. A négyes – a lombág tagolása – a keresztény számmisztikában a világ, a teremtés teljességét fejezi ki, de utal a négy elemre, égtájra, a paradicsomi folyókra, de az evangélisták szimbólumai is egyben.

A leleszi rendház ezt a pecsétet az egész középkoron át használta, pontosan 1655-ig. A kommandátor korszak zavaros éveiben, amikor a beszercei országgyűlés határozatai és végzése lassanként feledésbe merültek, és újra egyháziak kezébe került a konvent, Somogyi Ferenc (1654-1666), egri káptalani nagyprépost új pecsétet készíttetett az 1655-ös országgyűlés 103. cikkelye alapján. A régít Zemplén vármegye által megsemmisítette.²

Az új pecsét a régítől nagyobb, területét apró levélsor alkotja, a belső gyöngysorát megőrizte, közöttük kettős körívben a következő felirat: „SIGILLVM CONVENTVSS• CRVCIS• DE LELES• apró virág” A kettős kereszt hármashalomból – a Golgotából – emelkedik ki, mellette két virág, fajtája

nehezen felismerhető. Értelmezésük nehez, bár nem önmagukért fordulnak elő, hanem szimbolikus jelentésük miatt. A holdsarló emberarcú, a hatágú csillag itt határozottan felismerhető. A csillag Máriát, a félhold a gyarapodást, bővülést, más értelmezések szerint a mulandóságot jelképezi.³

Több adatot nem találtam a pecsétek használatával kapcsolatban, a Leleszen tevékenykedő Történeti Társulat is csak erről a kettőről tett említést. A pecsétek történetét itt a címerhasználat veszi át. Magyar területen a premontrei rend nem használt egyetemes címet. Amikor I. Ferenc király visszaállította a nagybátyja által eltörölt rendet, a hat prépostságot két hármashalomból egyesítette. Az egyik Jászó-Lelesz-Váradhegyfok, a második Csorna-Türje-Jánoshida.

Mindhárom közös címet használt. A különálló pajzsokban találjuk az egyes rendházakét, felül Jászóét, alatta balra Leleszét, jobbra Váradhegyfokét. A felső pajzsban a Magyar Szent Korona, a belőle kiinduló világoskék stóla a két pajzsfőben ér véget. A leleszi pajzsban püspöksüveg, a Váradin pedig pásztorbot látható. Mindháromat egy fekete főpapi kalap borítja. Az egyesített magyar cirkaria címet, 1802-től 1900-ig használták.

A leleszi pajzs mezeje kék. A pajzs talp és a pajzsközép alsó része három zöld dombot ábrázol. A kiemelkedő középső dombon földbe szúrt kereszt, előtte nőalak térdel kezét imára kulcsolva. A nőalak Szent Ilona, Nagy Konstantin császár édesanyja, aki Krisztus Szent Keresztjét megtalálta a Golgotán, melyet a három zöld domb jelképez. A legenda szerint Krisztus keresztjét a latrokéval

együtt a zsidók elásták a Golgotán. A három kereszt közül egy csoda segített kiválasztani Jézusét: egy halott feltámadt a feléje tartott kereszt hatására.⁴ A barokk korban a Szent Kereszt legendája a reneszánszát élte, ekkor kerülhetett a leleszi címerbe is. Szent Ilona nem volt a prépostság védőszentje, de mivel az egykori prépostságot a Szent Kereszthez címezték, így kerülhetett be Szent Ilona a leleszi címerbe.

A múlt század fordulóján dr. Szabó Adorján leleszi levéltáros, premontrei tanár javaslatára a régi pecséten lévő kettős kereszt került Szent Ilona helyére a leleszi prépostság jelképezésére. Az új régi pajzsbeli képen a zöld hármashalomból látható Krisztus keresztjével, kék háttérben a csillaggal (itt határozottan a napra hasonlít) és a holddal. Ezen címerkép beépítésével egyidejűleg az egész együttesnek új formát adott. A címerképeket a régi kerek pajzs helyett ovális pajzsba helyezte, és ezeket a pajzsokat pedig egy széles, aranyozott barokk keretbe foglalta. A kereten továbbra is megmaradt a korona, a püspöksüveg és a pásztorbot, felettük a fekete főpapi kalap zsinóron függő 6-6 bojtjal. Az új címer jelmondatot is kapott: „VIRTUTE VINCES: Latin jelentése: az erényben győzol.”⁵ Ezen az új közös címeren felülre és egymás mellé került Jászó és Lelesz, míg Váradhegyfok alul kapott helyet. A címeregyüttes 1900-tól lépett használatba.

A trianoni békeszerződés Váradhegyfokot Romániához csatolta, Jászó és Lelesz pedig Csehszlovákia része lett. A határváltozás a címerátalakulást is maga után vonta. A barokkos egyesített pajzsban a bal oldalon szerepel Szent János alakja – a jászóvári pajzsban – a jobb oldalin pedig a hármashalomból – a leleszi pajzsban – a keresztel. A pajzsfőn csak a püspöksüveg, a pásztorbot és a főpapi kalap maradt meg, a Szent Korona a történelem részévé vált.

A templom főoltárán, a Szent Kereszt

felmagasztalása felett egy címer látható. Egyidős lehet az oltárral. A barokk keret egyetlen ovális címerpajzsot foglal magába. Szemben a pajzs bal oldalán az Árpádok címer, mellette pedig a leleszi premontreiek kettős keresztje a Golgotával. A címer sokáig a raktár mélyén porosodott, majd a kommunizmus évei után ismét visszakerült méltó helyére.

A prépostság építésének a története

A kápolna, rendház és templom
építésére vonatkozó adatok

Az egyházi rendek a középkor egész folyamán nem csak a hitélet központjai, hanem a kultúra, az írásbeliség, a művészetek és a művelődés színterei, és egyben a hagyományok őrzői is. A premontrei rend az egyik leghosszabb hagyományra tekint vissza, a rend leleszi monostora pedig a legrégebbi épségben megmaradt épület a környéken.

A XIX. század folyamán nyerte el mai formáját. Zárt négyszög alaprajzú épülettömb, közepén udvarral, háromszárnyú, kétemeletes rendházzal, amelyhez dél felől a konvent egyhajós temploma csatlakozik.

Ezen rész feldolgozásába az 1871-ben a levéltár anyagát vizsgáló Történelmi Társaság munkájára támaszkodtam, és felhasználtam Fabrakyné Deklava Lilla, Michaela Kalinová, Henrieta Žažová és Jana Juránková tanulmányait a leleszi rendház, templom és kápolna építésével kapcsolatban. A barokk oltárok leírásához szinte semmilyen támpontot nem találtam. A barokk művészettörténeti könyvek, a keresztény művészeti lexikon és művészeti szótárak segítségével készült a főoltár, mellékoltárok és a szószerk leírása. A latin bibliai szövegek magyar fordítása Károli Gáspár tollából származik, kivétel a Bölcsességek könyvéből vett idézet, az a katolikus Szentírásból való.

1 Seibert 1986
2 Nátafalussy 1871

3 Gömbös 1993

4 Seibert 1986
5 Gömbös 1993: 53

Rólunk írták ...

Rákóczi Hálózat néven folytatják a munkát

Rákóczi Hálózat néven folytatja tevékenységét a kiemelt intézmények sorában a Rákóczi Szövetség közel negyedszázados múltú szlovákiai célalaphálózata.

Írta: Leczo Zoltán
Új Szó - 2018. 3. 28.

Nagykapos

Gabri Rudolf, a szervezet elnöke lapunknak elmondta, a hálózat az évek során 25, az ország különböző pontjain tevékenykedő intézményt ölelt fel. Ezek elsősorban a magyar identitástudat erősítésében, az anyanyelv megőrzésében, a nemzeti hagyományok ápolásában, valamint a kultúra egyéb területein vállaltak

feladatokat. A Rákóczi Szövetség határon túli programjainak aktív résztvevői és koordinátorai voltak, például a hosszú ideje sikerrel zajló óvodai és iskolai beiratkozási programok megrendezését is vállalták a régiókban. Nemrég megváltozott a szervezeti forma, január elejétől a Rákóczi Hálózat végzi ezt a munkát. Mivel a korábbi célalapok közül az Ung-vidéki településen működő az egyik legsikeresebb és legaktívabb, a hálózat központja Nagykaposra került, elnökévé pedig Gabri Rudolfot választották.

A magyar hétvégi iskolák pedagógusai találkoztak Budapesten

Felvidékről Jakab Katalin, a nagyszelmenci Dobó István Alapiskola pedagógusa vett részt a találkozón – középen (Fotó: KKM-Balassi Intézet/Szabó Gábor)

A négynapos tanácskozásra 14 országból, köztük Szlovákiából, Ész-tországból, Törökországból és még az Amerikai Egyesült Államokból is

Forrás: MTI/Felvidék.ma
2018. január 29.

érkeztek önkéntes pedagógusok. Felvidékről Jakab Katalin, a nagyszelmenci Dobó István Alapiskola pedagógusa vett részt a találkozón.

Katalin a kezdetektől vezeti a nagykaposi Magyar Közösségi Házban megvalósuló Ung-vidéki hétvégi iskola pedagógiai munkáját. A foglalkozásokat a régió nyelvhatárán vagy azon túl fekvő településein élő ma-

gyar gyermekek részére tartják immár negyedik éve.

Jakab Katalin portálunknak elmondta, hogy nagyon hasznos volt a Balassi Intézetben megtartott találkozó.

„Új ismeretekkel, módszerekkel és ötletekkel gazdagodtam, melyeket hasznosítani tudok a pedagógiai munkám során. Örülök, hogy betekintést nyerhettem abba, hogyan működnek a magyar hétvégi iskolák szerte a világban, amely által sok jó gyakorlatot ismerhettem meg” – nyilatkozta a Felvidék.ma-nak a fiatal pedagógus.

Január utolsó hétvégéjén a budapesti Balassi Intézetben találkoztak azok a pedagógusok, akik a saját szabadi-

A tevékenységhez szükséges forrásokat – nemzetileg kiemelt intézményként – egyedi támogatási kérelem alapján kapják.

Gabri Rudolf tájékoztatása szerint nemcsak a hagyományos programokat valósítják meg, hanem újakat is indítanak, mivel az anyanyelvi oktatás, a kétnyelvűség és a hagyományok ápolása terén még nagyobb hangsúlyt szeretnének helyezni a kisgyermekes családokkal való személyes kapcsolatokra. A Rákóczi Hálózatnak a nagykaposin kívül két nyugat-szlovákiai regionális központja is lesz, egyet Rimaszombat környékén is kialakítanak. Ez elsősorban a szociálisan nehéz helyzetben lévő magyar családok támogatását tűzte ki célul. Jelenleg zajlik a célalapokkal kötött együttműködési megállapodások aláírása, valamint a munkatársak kiválasztása. Gabri Rudolf elmondása alapján idén májusban már az új struktúra keretében valósíthatják meg elképzeléseiket.

dejüket áldozzák arra, hogy segítsék a diaszpóramagyság identitásának megőrzését. A tanácskozás vasárnap, január 28-án ért véget, amelyet hatodik alkalommal szervezett a Balassi Intézet. Az intézet 160 hétvégi iskola működését támogatja, amelyekben összesen mintegy 10 ezer gyermeket tanítanak.

A megnyitón Szilágyi Péter nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár előadásában hangsúlyozta: 2010-ben alapvetően változott a magyar kormány szemléletmódja a diaszpórában élő magyarság tekintetében. Míg 2009-ben 9,1 milliárd forintot fordított a magyar kormány nemzetpolitikai célokra, 2018-ra ez az összeg csaknem 100 milliárd forintra emelkedett.

Hozzátette: a kormány felmérése szerint 213 hétvégi magyar iskola működik szerte a világban, Hawaiitól a Dél-Afrikai Köztársaságig. Több mint 110 iskola visszajelzése alapján 85 százalékukban heti vagy kétheti rendszerességgel zajlik az oktatás. Az iskolák 43 százalékában mutatkozik igény eszközökre, 34 százalékuknak helyiségre, 27 százalékuknak oktatási segédanyagokra van szüksége.

A hétvégi képzés alkalmával bemutatkozott a Magyarországon működő finn és lengyel iskola is. A résztvevők többek közt a kicsik játékos feladatokkal való szókinccsfeljesztésébe nyerhettek betekintést, de megismerkedhettek népi játékokkal, a néptánc módszertanával is. A műhelymunkák keretében a társasjátékokban rejülő lehetőségekkel, a szövegalkotás és íráskészség fejlesztésével, a történelmi képregények felhasználásával, valamint a BookRKids alkalmazással is megismerkedtek.

(MTI/Felvidék.ma)

Erdélyi-domborművet avatnak Nagykaposon

Írta: Leczo Zoltán
Új Szó - 2018. 3. 22.

Erdélyi Jánost ábrázoló domborművet helyeznek el az Ung-vidék központjában működő magyar közösségi ház homlokzatán.

Gabri Rudolf, a Nagykapos és Vidéke Társulás elnökének tájékoztatása szerint idén emlékeznek a város híres szülöttje halálának 150. évfordulójára, a domborművet, Túri Török Tibor keszthelyi szépmíves mester alkotását az Erdélyi János Napok keretében leplezik le. Az ünnepségre meghívták Szili Katalin miniszterelnöki megbízottat, a magyar Országgyűlés volt elnökét, Herczegh Melindát, az ugyancsak nagykaposi születésű jogtudós, Herczegh Géza Gábor özvegyét, a város díszpolgárát, valamint Erdélyi János leszármazottait is. A magyarországi nemzetpolitikai államtitkárság támogatásával felújíthatják az épület előtti teret is, amit szintén az Erdélyi János Napokon adnak át.

Az Erdélyi János-ünnepségek hagyománya egyébként Nagykaposon némi kihagyással 120 esztendő. Az első ilyen megemlékezést a városban a költő születésének 80. évfordulója alkalmából 1894 szeptemberében a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság szervezte. Akkor emléktáblát helyeztek el a református templom falán. A második jelentős megemlékezést Erdélyi János halálának 40. évfordulója alkalmából 1908 februárjában rendezték Nagykaposon, majd a költő születésének 100. évfordulója tiszteletére 1914-ben szintén hasonló rendezvényt tartottak. 1964 óta az Erdélyivel kapcsolatos megemlékezéseket évente meg-tartják Nagykaposon. A költő nevét egyebek mellett az énekkar és a helyi magyar tanítási nyelvű alapiskola is viseli, mely előtt szobrot is állítottak a néprajztudós tiszteletére. Erdélyi unokái, T. Erdélyi Ilona irodalomtörténész és Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutató rendszeres vendégei voltak a nagykaposi ünnepségeknek. 2016-ban a költő és néprajztudós művének, a Magyar népköltési gyűjtemény első megjelenésének 170. évfordulója alkalmából emlékévet hirdettek. Mivel az Erdélyi János Vegyes Kar 2016-ban ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját, a városban kórustalálkozót tartottak. Később kötet is megjelent Demjénné Kovács Erna szerkesztésében, amely a mai kor emberei számára is érdekes és érthető formában közzétett válogatást tartalmaz Erdélyi néprajzi gyűjtéseiből.

A CSEMADOK Erdélyi János Területi Választmánya és Nagykaposi Alapszervezete valamint a Nagykapos és Vidéke Társulás tisztelettel meghívja Önt az

Erdélyi János halálának 150. évfordulójára

rendezett

Erdélyi János NAPOKRA

2018. ÁPRILIS 20 - 21. NAGYKAPOS

A RENDEZVÉNY SZERVEZŐI:

A RENDEZVÉNY TÁMOGATÓI:

P R O G R A M

2018. április 20. péntek

14:00 Az Erdélyi János - dombormű leleplezése és a Magyar Ház előtti felújított terület átadása
A dombormű Turi Török Tibor keszthelyi szépműves alkotása

Helyszín: Magyar Községi Ház előtti tér
Köszöntőt mond Gabri Rudolf a CSEMADOK helyi alapszervezetének elnöke
Ünnepi beszédet mond:
Dr. Szili Katalin miniszterelnöki biztos és
Menyhárt József, az MKP országos elnöke
Az Erdélyi János Vegyeskar műsora

15:00 A név kötelez!

Helyszín: Magyar Községi Ház nagyterme
Erdélyi János leszármazottjaival beszélget
Sallai Éva, a Magyar Katolikus Rádió szerkesztője

16:00 Csöndes estéli zsolttár

Magyar költők versei népdalokra, zsolttárokra
Helyszín: Magyar Községi Ház nagyterme
Farágó Laura Kossuth- és Magyar Örökség díjas énekművész, népdalénekes és Szokolczay Lajos Széchenyi-díjas irodalomtörténész műsora
Közreműködik: Szüle Tamás operaénekes

17:00 Fogadás

2018. április 21. szombat

10:00 Háztáji vásárnap a Magyar Községi Ház piacudvarán

Háztáji termelők, gazdák, kézművesek bemutatkozása
Családi-nap
Gyermekműsorok
Gulyásfőzés

16:00 A Rákóczi Szövetség Gólyahír baba-mama klubjának összejövetele

SEGÍTSE ÖN IS ADÓJA 2%-ÁVAL SZERVEZETÜNKET!

A törvények értelmében idén is adott a lehetőség, hogy a már egyébként befizetett adó 2%-ával segítsen egy választott civil szervezetben.

Szeretnénk megkérni Önöket, hogy az adójuk két százalékával támogassák a Magyar Községi Házat működtető és a MAGYARHÁZ újságot kiadó Nagykapos és Vidéke Társulás tevékenységét. A támogatást szervezetünk a régió magyar önazonosságának erősítésére, valamint az Ung-vidéken megvalósuló és Ungvidék értékeit népszerűsítő kulturális és közösségi rendezvényekre fordítja.

Szervezetünk adatai a 2%-os nyilatkozathoz

Név (Obchodné meno alebo názov): **Združenie Veľké Kapušany a okolie**

Székhely (Sídlo - obec, ulica, číslo): **Veľké Kapušany 079 01, Čepel 64**

Jogi forma (Právna forma): **Občianske združenie**

Azonosítószám (IČO / Identifikačné číslo prijímateľa): **35538368**

Ha Ön úgy dönt, hogy támogatja céljaink megvalósulását és az intézmény életben maradását, nem kell mást tennie, csak kitöltenie a szükséges nyomtatványokat az Ön és a szervezetünk adataival és leadni a lakhely szerint illetékes adóhivatalban vagy szervezetünk székhelyén, a nagykaposi Magyar Községi Házban. Amennyiben Ön alkalmazott és adóelszámolását munkáltatója végzi, kérje meg, hogy az adó befizetéséről állítson ki igazolást az Ön részére POTVRDENIE O ZAPLATENÍ DANE nyomtatványon.

Ez alapján már könnyen kitölthető az adó 2 %-áról szóló nyilatkozat (VYHLÁSENIE o poukázaní sumy do výšky 2% zaplatenej dane). A szervezetünk adataival kitöltött nyomtatványt a Magyar Házban is beszerezhető.

KÖSZÖNJÜK BIZALMÁT!

HOL TART A HERBALAND PROJEKT?

2018. március 8-án Budapesten, az **INTERREG V-A Szlovákia-Magyarország (SKHU/1601/4.1/150) Program Herbaland** „A gyógynövényipar szereplőinek határon átnyúló hálózati együttműködése” című projekt feladatainak megbeszélésére került sor a partnerszervezetek képviselőinek valamint a pályázatba bevont alvállalkozók részvételével.

A megbeszélés során az adatbázis készítésével és felméréssel megbízott vállalkozó (Gyógynövénytúrák Kft.) ismertette a kutatás előrehaladottságát. Ezen kívül a projekt honlapjának és a logójának elkészítésével megbízott vállalkozó (High-Invest Kft.) ismertette a terveket, melyeket a partnerek is jóváhagytak. A továbbiakban meghatározásra kerültek az elkövetkező időszak tervei és feladatai, amelyekhez minden partner céltudatosan és felelősségteljesen állt hozzá.

Készült a Magyar Kormány támogatásával

nka
Nemzeti
Kulturális Alap

**RÁKÓCZI
SZÖVETSÉG**

Kiadta a Nagykapos és Vidéke Társulás. Nyilvántartási szám: EV 4922/14, ISSN 2453-8094.
Postacím: Csepely 64, 079 01 Nagykapos. ičo/reg.szám: 35538368
Felelős szerkesztő: Gabri Rudolf. Nyomdai előkészítés: Tomojka Vojtko Béla. E-mail: nvtmagyarhaz@gmail.com.
Kereskedelmi forgalomba nem hozható. Példányszám: 1000. Megjelenik évente négyszer.